

PARTICIPATIETRAJECT WOONZORGVISIE

EINDRAPPORTAGE

2022

INHOUDSOPGAVE

1 Inleiding.....	3
2 Participatietraject.....	4
2.1 Stakeholdersbijeenkomsten.....	4
2.2 Deelnemende partijen.....	4
2.3 Doelgroepgerichte participatie.....	4
2.3.1 Burgerpeiling.....	4
2.3.2 Gesprek cliëntenraad.....	8
2.3.3 Werkbezoek Habion Hilversum.....	8
3 Uitgangspunten en doelen voor wonen en zorg.....	10
3.1 Inclusieve wijken.....	10
3.1.1 Doelstelling.....	10
3.1.2 Dit is wat we doen:.....	10
3.2 Voldoende passend woningaanbod.....	11
3.2.1 Doelstelling.....	11
3.2.2 Dit is wat wij doen:.....	11
3.3 Passende dienstverlening, zorg en begeleiding.....	12
3.3.1 Doelstelling.....	12
3.3.2 Dit is wat wij doen:.....	12
3.4 Samenwerken en verbinden.....	14
3.4.1 Doelstelling.....	14
3.4.2 Dit is wat wij doen:.....	14
4 Van doelen naar afspraken.....	16
4.1 Inleiding.....	16
4.2 Inclusieve wijken.....	16
4.3 Voldoende passend woningaanbod.....	17
4.4 Passende dienstverlening, zorg en begeleiding.....	18
4.5 Samenwerking en verbinden.....	18
5 Speerpunten per thema.....	20
5.1 Inclusieve wijken.....	20
5.2 Voldoende passend woningaanbod.....	21
5.3 Passende dienstverlening, zorg en begeleiding.....	21
5.4 Samenwerken en verbinden.....	21
6 Vervolg.....	22

1 Inleiding

In 2021 is onderzoek uitgevoerd naar de huidige en toekomstige woonzorgopgaven voor inwoners met een gecombineerde woonzorgvraag in onze gemeente. De woonzorgopgaven zijn door bureau Companen in beeld gebracht met een vooruitblik naar 2025, 2030 en 2040. Ook is de levensloopgeschiktheid van de huidige woningvoorraad voor mensen met een fysieke beperking onderzocht en zijn de kansen verkend om de levensloopgeschiktheid van woningen te vergroten. De resultaten van het onderzoek naar de woonzorgopgaven vormde de basis voor de participatiebijeenkomsten met stakeholders die in 2021 en 2022 zijn gehouden voor de ontwikkeling van de Woonzorgvisie. Het resultaat van het participatietraject is samengevat in deze eindrapportage. Hierin staan de breed gedragen uitgangspunten, doelen en afspraken voor het realiseren van een inclusieve woonzorgomgeving en voldoende passende woningen voor inwoners met een woon- en zorgvraag. Het participatietraject is onder regie van Bureau Companen uitgevoerd. De eindrapportage dient als vertrekpunt voor de totstandkoming van de Woonzorgvisie van gemeente Gooise Meren. De vier thema's in deze eindrapportage met bijbehorende uitgangspunten, doelen en speerpunten zijn integraal overgenomen in de Woonzorgvisie.

Het onderzoeksrapport over de woonzorganalyse is als raadsmededeling RM 2330166 beschikbaar op <https://bestuur.gooisemeren.nl>.

De opbouw van deze eindrapportage is als volgt:

- Hoofdstuk 2: Weergave van het participatietraject
- Hoofdstuk 3: Uitgangspunten en doelen voor wonen en zorg
- Hoofdstuk 4: Van doelen naar afspraken
- Hoofdstuk 5: Speerpunten per thema

2 Participatietraject

2.1 Stakeholdersbijeenkomsten

Er zijn drie stakeholdersbijeenkomsten gehouden met een groot aantal stakeholders, twee bijeenkomsten vanwege de Corona-situatie noodgedwongen online (op 19 november 2021 en op 1 februari 2022), de derde bijeenkomst fysiek op het gemeentehuis van Gooise Meren (op 5 april 2022). Aan deze bijeenkomsten namen vertegenwoordigers van organisaties voor wonen, welzijn en zorg en adviesraden deel. Tijdens de eerste bijeenkomst zijn op basis van de woonzorganalyse gedeelde uitgangspunten benoemd voor vier themagebieden: 1. Inclusieve wijken en kernen; 2. Voldoende passend woningaanbod; 3. Passende dienstverlening, zorg en begeleiding; 4. Samenwerken en verbinden. In de tweede bijeenkomst zijn de uitgangspunten getoetst bij de deelnemers en vertaald in speerpunten. In de derde bijeenkomst zijn de uitgangspunten en speerpunten verder aangescherpt.

2.2 Deelnemende partijen

Naast gemeente Gooise Meren namen de volgende partijen deel aan de stakeholdersbijeenkomsten:

Woningcorporaties: Dudok Wonen, Woningstichting Naarden, de Alliantie, Het Gooi en Omstreken, Ymere, Habion, Woonzorg Nederland

Zorg- en welzijnsorganisaties: Amaris, Vivium, Kwintes, Sherpa, Philadelphia Zorg, GGZ Centraal, Versa Welzijn, Zorgkantoor Zilveren Kruis

Adviesraden: Seniorenraad Gooise Meren, Woon Advies Commissie Gooise Meren, Platform Gooise Meren Toegankelijk, Beraad Gooise Meren

Ouderinitiatief Stichting BosEijk

2.3 Doelgroepgerichte participatie

Naast de participatiebijeenkomsten is er doelgroepgericht input verzameld. Daarvoor is een burgerpeiling uitgevoerd onder oudere inwoners van Gooise Meren door bureau Moventem. Daarnaast heeft een vraaggerek plaatsgevonden met vertegenwoordigers van de cliëntenraden van Kwintes en GGZ Centraal. Tot slot is een werkbezoek gebracht aan een eigentijdse woonzorgvoorziening van woningcorporatie Habion in Hilversum. Daarbij was ook een delegatie van de gemeenteraad aanwezig en is een gesprek gevoerd met een achttal gemeenteraadsleden.

2.3.1 Burgerpeiling

Bureau Moventem, die het reguliere bewonerspanel beheert, heeft een peiling uitgevoerd onder de deelnemers aan het Bewonerspanel van Gooise Meren met een leeftijd vanaf 50 jaar. Onderstaand een samenvatting van de belangrijkste bevindingen van uit de peiling.

Woonwensen

In januari/ februari 2022 is in de gemeente Gooise Meren een onderzoek gedaan naar de woonwensen van 50-plussers. Dit zijn de belangrijkste uitkomsten van dat onderzoek.

Wie hebben er meegedaan?

In totaal hebben 1.163 inwoners de vragenlijst volledig ingevuld. Hierdoor kunnen met een betrouwbaarheid van 95% en een foutmarge van 3,15% uitspraken worden gedaan over de 50-plussers in de gemeente Gooise Meren.

Achtergrondgegevens respondenten

Is de woning in uw bezit?

- Ja, het is mijn eigen koopwoning – 84%
- Nee, het is een huurwoning van een woningbouwvereniging of woningbouwcorporatie – 13%
- Nee, het is een huurwoning van een particulier persoon/belegger/makelaar – 2%
- Anders – 1%

Ontvangt iemand uit uw huishouden één van de onderstaande vormen van professionele zorg of ondersteuning?

Huishoudelijke hulp – 11%

Mantelzorg – 3%

Thuiszorg, bijvoorbeeld hulp bij het douchen, aankleden of steunkousen aantrekken – 1%

Verpleegkundige zorg, bijvoorbeeld toedienen van medicatie, plaatsen van sondes en katheters – 0%

Anders, namelijk – 2%

Niemand in mijn huishouden ontvangt deze vormen van professionele zorg of ondersteuning – 85%

Welk hulpmiddel gebruikt iemand uit uw huishouden?

Wandelstok – 60%

Rollator – 43%

Traplift – 20%

Rolstoel – 19%

Scootmobiel – 16%

Kruk – 15%

Looprek – 6%

Kunt u een indicatie geven van het totale bruto jaarinkomen van uw huishouden?

Minder dan €23.975 – 7%

€23.975 - €32.550 – 10%

€32.550 - €40.765 – 11%

€40.765 - €45.014 – 7%

€45.014 - €55.500 – 12%

€55.500 - €74.000 – 13%

Meer dan €74.000 – 28%

Weet ik niet/ geen mening – 13%

Resultaten

Denkt u nog lang in uw huidige woning te kunnen blijven wonen, ook als u of iemand uit uw huishouden last heeft of krijgt van lichamelijke beperkingen?

- Ja, mijn woning is hier al op aangepast 8%
- Ja, mijn woning kan hier relatief eenvoudig op aangepast worden 50%
- Nee, mijn woning is niet geschikt (te maken) voor het wonen met een lichamelijke beperking 22%
- Weet ik niet/ geen mening 19%

Ontvangt u of iemand uit uw huishouden een van de onderstaande vormen van professionele zorg of ondersteuning?

Voor 85% geldt dat zij zelf of iemand in het huishouden geen vormen van professionele zorg of ondersteuning ontvangen.

Stel, u of iemand uit uw huishouden heeft in de toekomst meer zorg nodig. Hoe denkt u daar mee om te gaan in uw woonsituatie? Top 3

Ik blijf wonen in mijn huidige woning en pas deze woning waar nodig aan 44%

Ik verhuis naar een levensloopgeschikte woning 21%

Ik verhuis naar een levensloopgeschikte woning in een collectieve woonvorm 15%

Heeft u een verhuiscens?
Zo ja, hoe actief bent u op zoek naar een woning? of ondersteuning?

- Ja, ik ben actief op zoek 9%
- Misschien, ik ben niet actief op zoek 48%
- Nee, ik wil absoluut niet verhuizen 43%

De meerderheid die heeft aangegeven (misschien) te willen verhuizen, heeft geen voorkeur voor nieuwbouw of bestaande bouw. Wel gaat hun voorkeur uit naar een koopwoning.

Wat is de reden dat u nadenkt over verhuizen? Top 3

Ik wil kleiner wonen 37%

Ik wil een gelijkvloerse woning zonder drempels 33%

Ik zoek meer rust in de woonomgeving 21%

Ervaart u of verwacht u problemen bij het vinden van de gewenste woning? Top 3

Ja, er is te weinig aanbod van het gewenste woningtype 67%

Ja, er is te weinig aanbod op de gewenste plek 36%

Ja, de kooprijzen en/of huurprijzen zijn te hoog 35%

Van welke voorzieningen vindt u het belangrijk dat deze binnen 500 meter van uw woning liggen? Top 3

Park/natuur
vindt 75% belangrijk

Supermarkt
vindt 70% belangrijk

OV-halte
vindt 54% belangrijk

Ziet u zichzelf wonen in deze collectieve woonvorm als u ouder bent?

Grondgebonden
levensloopgeschikte
woning

65% positief
35% negatief

Appartementen-
complex met
levensloopgeschikte
woning

37% positief
63% negatief

Serviceflat

37% positief
63% negatief

Hofjeswoning
(Knarrenhof)

82% positief
18% negatief

Hofjeswoning in appar-
tementsvorm

63% positief
37% negatief

Woonstoren met luxe
appartementen

32% positief
68% negatief

Zorgvilla

49% positief
51% negatief

Aanleunwoning

50% positief
50% negatief

Kangoeroe- /
mantelzorgwoning

43% positief
57% negatief

Woonboerderij

50% positief
50% negatief

**Als u in een collectieve woonvorm woont,
met welke groepen wilt u dan graag
samenwonen? Top 3**

Diverse leeftijdsgroepen 52%

Bewoners met eenzelfde leefwijze 37%

Leeftijdsgenoten 25%

Wat gebeurt er met de resultaten?

De resultaten van dit onderzoek worden gebruikt bij het formuleren van de visie en het beleid voor wonen en zorg van gemeente Gooise Meren en voor het uitvoeringsprogramma dat daaraan verbonden is.

Tijdens de derde bijeenkomst met de stakeholders zijn de resultaten van de Burgerpeiling besproken. Geconstateerd is dat het Burgerpanel niet geheel representatief is voor de inwoners van Gooise Meren, omdat het panel relatief veel eigenaar-bewoners bevat en te weinig huurders. Bepaalde uitkomsten, zoals voorkeur voor eigendomssituatie en op te brengen koopprijzen/woonlasten, zijn daardoor minder betrouwbaar. De peiling maakt duidelijk dat onder de deelnemers optimisme is over de geschiktheid van de huidige woning, deze schatten ze gemiddeld hoger in dan uit de bestandvergelijking van de woonzorganalyse blijkt. Toch overweegt bijna de helft van de respondenten te verhuizen. Deels naar levensloopbestendige woning, deels naar een collectieve woonvorm. De meeste respondenten willen na een verhuizing kleiner wonen en gelijkvloers wonen. Men voorziet problemen in het vinden van het geschikte type (te weinig aanbod van geschikte woningen). Bij collectieve woonvormen is er vooral behoefte aan ontmoetingsvoorzieningen, zoals een gemeenschappelijke tuin, fitnessruimte en ontmoetingsruimte.

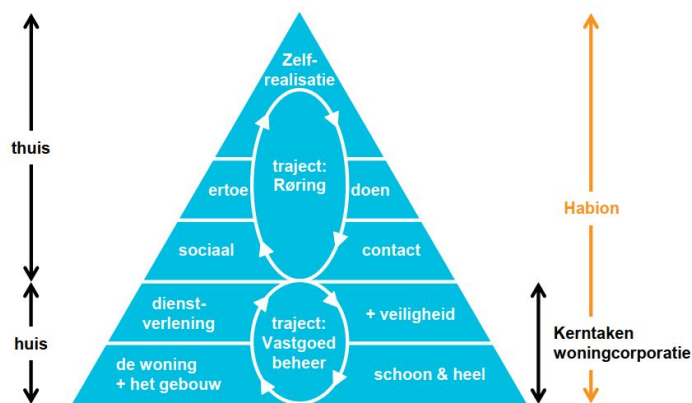
2.3.2 Gesprek cliëntenraad

Er heeft een vraaggesprek plaatsgevonden met enkele deelnemers aan de cliëntenraden van Kwintes en GGZ Centraal. Het gaat om ervaringsdeskundigen: gesprekspartners waren op een gegeven moment door persoonlijke gebeurtenissen in hun leven, vaak gecombineerd met drankgebruik, op straat komen te staan. Ze wonen nu zelfstandig met begeleiding (budgetcoach, schuldsanering, woonbegeleiding, dagbesteding) in een Beschermd Wonen situatie waar in groepsverband kan worden gekookt en gegeten. Ze tonen zich tevreden over hun woonsituatie: de beschutting biedt veiligheid en rust, en ze kunnen binnen de zorgorganisatie en het pand makkelijk doorschuiven, zowel fysiek als qua zorgtrekken. Wel is de begeleiding vooral praktisch, en mist er een vorm van psychische ondersteuning, en de mate van succes verschilt soms ook per groep, afhankelijk van de match tussen bewoners en begeleiders. De stap naar helemaal zelfstandig wonen lijkt nog wat te ver: “Dan gaat het weer mis”.

De situatie kan per woongroep verschillen, waardoor de resultaten van dit interview niet één op één door te vertalen zijn naar de hele doelgroep in Beschermd Wonen. Opvallend uit de persoonlijke verhalen is dat de geïnterviewde deelnemers aan de cliëntenraden redelijk tevreden zijn over hun woonsituatie, maar niet wensen door te stromen naar een meer zelfstandige woonvorm, omdat het risico op terugval dan toeneemt.

2.3.3 Werkbezoek Habion Hilversum

In 2022 is met een delegatie van de gemeenteraad van Gooise Meren een bezoek gebracht aan het woonzorgconcept “Liv Inn” van corporatie Habion in Hilversum. Doel van het bezoek was om kennis te nemen van een modern voorbeeld van ‘geclusterd wonen’. De Liv Inn in Hilversum is een combinatie van oude en nieuwe woningen, allemaal in de sociale huur. De aanwezige raadsleden vonden het voorbeeld inspirerend. In de gemeente Gooise Meren loopt het tekort aan geclusterde woonvormen volgens de woonzorganalyse op tot 1.780 in 2040, wat neerkomt op een omvang vergelijkbaar met tien Liv Inn’s. Omdat de beschikbare bouwgronden beperkt zijn en concurreren met andere doelgroepen, is het goed om met eigen ogen gezien te hebben wat een geclusterde woonvorm inhoudt en wat de voordelen er van zijn. Directeur-bestuurder Peter Boerenfijn van Habion vertelde de aanwezige raadsleden over de filosofie van Habion, die verder gaat dan alleen het pand.

Door te investeren in een thuisgevoel en door reuring te organiseren, ontstaat er een hechtere samenleving in het pand. Daardoor is het makkelijker om invulling te geven aan het begrip “omzien naar elkaar” en kunnen ouderen langer zelfstandig wonen, hetgeen de samenleving veel geld bespaart. Habion zet ook in op het voorkomen van verhuizingen: wanneer de indicatie van een bewoner van extramuraal naar intramuraal verschuift, dan proberen ze dit rond de huidige woning administratief te regelen met de zorgverzekeraar zonder dat er een verhuizing nodig is. Bij paren waarvan er één persoon dementie krijgt lukt het daardoor ook vaker om ze samen te laten blijven wonen, en de woning kan na het overlijden van één van de partners ook weer administratief worden omgezet van intramuraal naar extramuraal, zodat de achterblijvende bewoner weer zelfstandig kan gaan wonen in de eigen woning.

3 Uitgangspunten en doelen voor wonen en zorg

Samen met de stakeholders zijn in de eerste bijeenkomst de uitgangspunten en doelen geformuleerd voor wonen met zorg. Er zijn vier thema's onderscheiden waarvoor een doelstelling is geformuleerd. De doelstelling is uitgewerkt in een aantal uitgangspunten.

3.1 Inclusieve wijken

3.1.1 Doelstelling

We zorgen dat onze wijken en kernen plek bieden aan iedereen en optimaal zijn ingericht voor het elkaar ontmoeten en het ondersteunen van elkaar. Op die manier telt iedereen mee en kan iedereen meedoen.

3.1.2 Dit is wat we doen:

Inrichten van de woonomgeving naar een menselijke maat

Om te zorgen dat iedereen zich in een wijk thuis kan voelen, richten we de woonomgeving in naar de menselijke maat, met oog voor veiligheid en beschutting. Iedere wijk heeft plekken die uitnodigen tot ontmoeting, tot verblijven en elkaar kunnen spreken. Wijken hebben ontmoetingsvoorzieningen voor elke generatie en doelgroep, van speelweides tot rustbankjes. We hebben oog voor de leefbaarheid en treden op bij negatieve verstoringen daarvan. Hierdoor voelt iedereen zich thuis in zijn of haar eigen wijk. We sturen op het versterken van de sociale cohesie in buurten en wijken.

Bereikbare voorzieningen

In iedere wijk zijn basisvoorzieningen aanwezig voor iedereen: niet alleen winkels voor de dagelijkse boodschappen, maar ook voorzieningen voor onderwijs, sport, recreatie, gezondheidszorg, dagbesteding en openbaar vervoer. We denken in cirkels van bereikbaarheid, waarbij woonvormen voor mensen met een kleinere actieradius dichterbij de belangrijkste voorzieningen liggen. Door de aanwezigheid van steunpunten in de wijk kan iedereen die dat (tijdelijk) nodig heeft daar op terugvallen.

Diversiteit

Voor alle inwoners en doelgroepen is ruimte in elke wijk. We verwelkomen diversiteit en bevorderen het gemengd en door elkaar wonen. We spreiden mensen met een zorgvraag over de hele gemeente om te zorgen voor een prettige balans tussen dragende en vragende bewoners. We voorkomen dat er in bepaalde wijken te grote concentraties van kwetsbare mensen ontstaan. We stimuleren het ontstaan van netwerken die divers zijn samengesteld.

Wederkerigheid

In de gemeente Gooise Meren zijn we er voor elkaar. Nieuwe woonzorglocaties vervullen ook een functie voor de buurt waar ze in gebouwd worden. Omwonenden kunnen gebruik maken van de voorzieningen. Andersom proberen we de wijk 'naar binnen te halen' en stimuleren we inzet van vrijwilligerswerk en het omzien naar

elkaar. De zorg voor ouderen zal in belangrijke mate worden geleverd door mantelzorg en onderlinge netwerkzorg (informeel). In de nota Mantelzorg wordt beschreven hoe we onze mantelzorgers willen ondersteunen. Zorgaanbieders constateren een groeiende behoefte aan plekken waar ouderen met een zorgvraag tijdelijk kunnen verblijven, om zo hun mantelzorgers op adem te laten komen (respijtzorg). Ook respijtzorg aan huis (vervangende mantelzorg) is een manier om aan deze behoefte tegemoet te komen. Bij informele zorg geldt dat verlies van een partner, eenzaamheid, teruggang van mobiliteit en cognitieve vaardigheid leiden tot behoefte aan laagdrempelig contact op korte afstand van de woning.

3.2 Voldoende passend woningaanbod

3.2.1 Doelstelling

We zetten in op een woningvoorraad die kwantitatief en kwalitatief is voorbereid op de toekomstige behoeften aan wonen & zorg en zorgen voor een goede spreiding daarvan over de verschillende woonkernen van de gemeente Gooise Meren.

3.2.2 Dit is wat wij doen:

Toevoegen van nieuwe woningen

Om te zorgen dat alle inwoners van Gooise Meren ook in de toekomst een geschikte woning kunnen vinden, breiden we de woningvoorraad waar mogelijk uit. We voegen niet 'meer van hetzelfde' toe maar kijken welke nieuwe woningtypen extra nodig zijn vanwege de vergrijzing, de huishoudensverdunning en de uitstroom uit intramurale zorg.

Geclusterd wonen

We accommoderen de behoefte om in de toekomst meer 'geclusterd' te wonen: nabij elkaar en mét elkaar. In een geclusterde woonvorm wonen mensen zelfstandig maar toch samen, met gedeelde voorzieningen als een huiskamer en ontmoetingsruimte, liefst in het complex of anders op korte afstand in de buurt. We stimuleren met geclusterd wonen het tegengaan van eenzaamheid en de grotere zelfredzaamheid van de inwoners, waarvan een preventieve werking uitgaat: de stap naar een zwaardere vorm van wonen & zorg kan hierdoor worden uitgesteld of zelfs voorkomen worden.

Bestaande woningvoorraad

We kijken niet alleen naar nieuwbouw maar benutten ook de mogelijkheden van de bestaande woningvoorraad. We stimuleren het aanpassen en geschikt maken van de huidige woningvoorraad maar ook de doorstroming om bestaande woningen vrij te krijgen voor andere doelgroepen. Met het toevoegen van voorzieningen vormen we bestaande geschikte woningen om tot een geclusterde woonvorm.

Grotere diversiteit aan woonvormen

We denken niet zwart-wit en wedden niet op één paard. De opgave op het gebied van wonen & zorg is zo groot, dat er ruimte en behoefte is aan vele nieuwe woonvormen: van hofjeswonen tot beschermd wonen, van zorgboerderijen tot gespikkeld wonen, van kleinschalige particuliere initiatieven tot professionele nieuwe woonzorgcentra.

Flexibeler bouwen

We ontwikkelen bij voorkeur nieuwe woningen die flexibel inzetbaar zijn voor meerdere doelgroepen. Deze woningen zijn gelijkvloers en betaalbaar, vooral

gericht op één- en twee-persoonshuishoudens, en daardoor geschikt voor zowel ouderen als (door)starters, voor de uitstroom uit de intramurale zorg, voor nieuwkomers en spoedzoekers. Zo geven we ruimte aan alle doelgroepen en zijn we op veranderende tijden voorbereid. Ook binnen één wooncomplex kunnen we zo diverser samenwonen en elkaar optimaal ontmoeten.

3.3 Passende dienstverlening, zorg en begeleiding

3.3.1 Doelstelling

We helpen onze inwoners om zo lang mogelijk zelfstandig te kunnen blijven wonen, met hulp van hun sociale netwerk en waar nodig met ondersteuning, begeleiding en/of zorg op maat.

3.3.2 Dit is wat wij doen:

Inzet verbeteren op het uitwisselen van signalen en preventie

Om meer aan preventie en vroegsignalering te kunnen doen, bekijken we eerst per wijk of kern welke problematiek en zorginzet vaak voorkomt. Om vervolgens beter signalen uit te wisselen willen we het voorveld (huisartsen en Versa Welzijn) en de zorg fysiek dichterbij elkaar brengen, bijvoorbeeld met inzet van 'welzijn op recept'. Woningcorporaties, zorgaanbieders en wijkteams maken afspraken over hoe om te gaan met signalen van zorg, overlast en huurachterstand. We betrekken hierbij inwoners, burens en maatschappelijke organisaties door aan te sluiten bij de mate van het zelforganiserend vermogen, wat inwoners zelf kunnen en al doen!

Ondersteuningsvragen benaderen wij eerst vanuit positieve gezondheid

De behoefte aan zorg of ondersteuning volgt vaak op een gebeurtenis waardoor iemand zich niet meer in staat acht om dagelijkse verrichtingen uit te voeren. Wij willen zoveel mogelijk stimuleren dat inwoners zelf aan het roer blijven staan. Vanuit de gedachte van positieve gezondheid is het belangrijk om altijd te blijven kijken wat inwoners wel kunnen en welke acties er nodig zijn om maatschappelijke participatie, kwaliteit van leven of het dagelijks functioneren te stimuleren. Daartoe willen wij onze professionals trainen om de positieve gezondheidsbenadering toe te passen bij bezoeken, zodat zij samen met de cliënt passende oplossingen kunnen vinden voor de behoefte van inwoners.

Meer mogelijkheden voor ondersteuning en zorg thuis

Kwetsbare inwoners die zorg nodig hebben, krijgen integrale begeleiding op maat. Zij krijgen training in woon- en huurvaardigheden om een goede buur te zijn. Gemeente, corporaties en zorgverleners zorgen voor continuïteit van wonen en zorg en maken hierover afspraken. Corporaties, zorgaanbieders en gemeente maken afspraken over begeleiding van mensen die uitstromen uit een instelling voor beschermd wonen of maatschappelijke opvang. Op individueel niveau leggen we afspraken vast in bijvoorbeeld een driepartijencontract tussen cliënt, corporatie en zorgaanbieder. Bij zorg aan huis (ambulante zorg) is 24-uurs-bereikbaarheid/ beschikbaarheid van zorg erg belangrijk. Gemeente en zorgaanbieders onderzoeken hoe we dit het meest efficiënt kunnen inrichten. Partijen weten van elkaar waar zij goed in zijn, weten elkaar te vinden en pakken gezamenlijk vraagstukken op. We zetten in op smarthome domotica en andere technologische oplossingen die het zelfstandig wonen veraangename en ontlastend zijn voor de (informele) zorg.

Eén huishouden één plan één regiehouder

Bij meerdere ondersteunings- of zorgvragen in één huishouden zorgen we samen met het huishouden voor een integraal ondersteunings- en zorgplan. We wijzen één regiehouder aan die bewaakt dat de dienstverlening van meerdere hulpverleners op elkaar is afgestemd en bij elkaar aansluit. We voorkomen daarmee dat mensen tussen wal en schip vallen of van het kastje naar de muur worden gestuurd.

3.4 Samenwerken en verbinden

3.4.1 Doelstelling

Samen met onze inwoners zijn wij verantwoordelijk voor het zo lang mogelijk zelfstandig wonen. Dit vraagt om een goede onderlinge samenwerking en ruimte voor inbreng van inwoners. Wij zetten inwoners zo veel mogelijk zelf aan het roer voor hun behoefte aan wonen, welzijn en zorg.

3.4.2 Dit is wat wij doen:

Meer horizontaal en verticaal samenwerken tussen alle partners op alle niveaus

We werken in een cultuur waarin het vanzelfsprekend is dat we elkaar opzoeken, met elkaar sparren en vragen stellen. We sluiten aan bij de regionale visie die VVT-aanbieders, Thuiszorg en Versa Welzijn hebben ontwikkeld. We delen onze kennis en expertise om samen te leren en innoveren. We wisselen voortgang uit die we boeken op de aanpak en delen goede voorbeelden. Om de lokale samenwerking te stimuleren kiezen we voor een programmatische aanpak met de betrokken partners uit wonen, welzijn en zorg. Zowel binnen de gemeente als in de ketensamenwerking werken we domeinoverstijgend. Wonen, ruimte, het sociaal domein en zorg pakken we in onderlinge samenhang op. We benutten de mogelijkheden van financiële ontschotting. Geldstromen vanuit gemeente en zorgkantoor worden zoveel mogelijk op elkaar afgestemd en ingezet, zodat maatschappelijk rendement kan leiden tot financieel rendement. Op deze manier versterken we naast het zelforganiserend vermogen van de inwoners ook het “samenorganiserend vermogen” van de partnerorganisaties.

Werken aan tempoversnelling, deregulering en faciliteren van markt- of burgerinitiatieven

We zijn samen verantwoordelijk voor het tijdig realiseren van de huisvestingsopgaven, en zetten waar nodig in op deregulering. We zorgen ervoor dat we de actuele behoefte in beeld hebben door inzet van het inwonerspanel. We stellen een toetsingskader op voor markt- en burgerinitiatieven, en bieden inzicht in de gewenste kwaliteit van geclusterde woonvormen. Wij faciliteren burgerinitiatieven bij het ontplooiën van hun plannen. Het particuliere en op wederkerigheid gerichte initiatief van stichting BosEijk is daarvoor een inspirerend voorbeeld.

Verbetering samenwerking Huisvesting Bijzondere Doelgroepen

De partners in Gooise Meren werken al samen bij de dienstverlening voor kwetsbare doelgroepen. In dit samenwerkingsverband zien we kansen voor verbetering, vooral door doortastend en met lef om te gaan met AVG-regels, om te voorkomen dat kwetsbare personen tussen wal en schip vallen. Uiteraard is voorzichtigheid geboden en een goede verantwoording achteraf.

Stimuleren van de bewustwording bij inwoners om zelf de regie te nemen over hun woonsituatie

Wij zetten in op het stimuleren van de bewustwording onder senioren over de eigen woonsituatie. We willen mensen aanmoedigen met advies en coaching om zelf de nodige stappen te ondernemen voor een veilige en passende woonomgeving.

Bij de realisatie van bouwplannen betrekken wij de beoogde bewoners

We maken afspraken over de wijze waarop we inwoners betrekken bij nieuwe bijzondere huisvestingsinitiatieven en hoe we draagvlak versterken. Hierbij maken wij gebruik van bestaande structuren in de wijk.

4 Van doelen naar afspraken

4.1 Inleiding

In de tweede bijeenkomst met de stakeholders zijn de doelen per thema omgezet naar afspraken. Er zijn heel verschillende manieren van afspraken maken. We hanteren hier de typering van soorten afspraken die gepresenteerd is door de Taskforce Wonen en Zorg:

TYPEN PRESTATIEAFSPRAKEN WONEN, WELZIJN EN ZORG

Er zijn verschillende typen afspraken mogelijk. Voor welke vorm wordt gekozen, is afhankelijk van de opgave, de fase in het proces en (de kwaliteit van) de samenwerking tussen de betrokken partijen. Overzicht 2 laat zien uit welke typen prestatieafspraken de betrokken partners kunnen kiezen.

Type:	Uitleg:	Voorbeeld:
Procesafspraken	Manier van samenwerking, overleg, planning, monitoring, evaluatie en besluitvorming	► De cyclus van overleg en afspraken is: 2x per jaar bestuurlijk overleg, 1x in de 2 jaar vernieuwen van de afspraken in een monitoringsgesprek, na 4 jaar evaluatie
Beschrijvende afspraken	Vastleggen of bevestigen uitgangspunten, posities, financiële afspraken	► Het concept verzorgd wonen hanteren we als richtinggevend concept voor wonen en zorg voor senioren
Intentieafspraken	Eventueel handelen, als dit, dan dat	► Als locatie x vrijkomt, dan wordt het vastgoed getransformeerd tot een gemengd wonen locatie
Handelingsafspraken	Activiteiten plannen of afstemmen	► In de Week tegen Eenzaamheid organiseren zorgorganisaties A en B samen met de welzijnsorganisatie verschillende activiteiten, gericht op ontmoeting, voor senioren.
Garantieafspraken	Waarborgen; de afspraak in principe te allen tijde nakomen	► Bij een uithuiszetting na uitstroom uit een instelling delen gemeente, MO-organisatie en de woningcorporatie de kosten
Transactieafspraken	Ruilen of handelen tussen partijen en bijdragen om dit te realiseren	► Zorgaanbieder x draagt vastgoed over aan woningcorporatie y in ruil voor renovatie van het complex

Dit overzicht geeft al aan dat lang niet alle afspraken directe acties zijn; sommige afspraken leggen vooral vast hoe de onderlinge samenwerking is geregeld en wat de onderlinge taakverdeling is. Ook zijn lang niet alle afspraken altijd nieuw, sommige bevestigen vooral de bestaande werkaafspraken. Ook het opnieuw vastleggen van die afspraken is waardevol. Het deel van de afspraken dat gaat over concrete acties is daarom in de derde bijeenkomst verder uitgewerkt. Dit is weergegeven in de uitvoeringsagenda.

Bij de afspraken is aangegeven welke partijen betrokken zijn (met de eerste letter van de partij, dus G=gemeente, C=corporaties, W=welzijn, O=ontwikkelaars, Z=Zorgaanbieders, M= overige maatschappelijke partners).

4.2 Inclusieve wijken

Doelen	Afspraken	Betrokkenen
Inrichten van de woonomgeving naar de menselijke maat	<p>We zorgen ervoor dat elke buurt voldoende ontmoetingsruimten in de openbare ruimte heeft (van speelweides tot rustbankjes).</p> <p>We treden op bij verstoringen van leefbaarheid en veiligheid</p> <p>We zorgen samen voor een sociale kaart die bewoners helpt om in de buurt de weg te vinden bij vragen over wonen zorg, welzijn, werk& inkomen.</p> <p>We zorgen dat buurtbemiddeling in Gooise Meren</p>	<p>G C</p> <p>G W M W G C</p> <p>W G C</p>

	beschikbaar blijft voor inwoners.	
Een toekomstbestendig niveau aan bereikbare en toegankelijke voorzieningen (wonen, welzijn en zorg) per wijk	Bestaande ontmoetingsruimten in maatschappelijk vastgoed en woonzorglocaties maken we toegankelijk voor de buurt. We onderzoeken vanuit de gedachte van 'cirkels van bereikbaarheid' of alle doelgroepen in alle kernen voldoende voorzieningen en ontmoetingsruimten nabij hebben.	G W Z M G W
Diversiteit: voor alle inwoners en doelgroepen is er ruimte in elke wijk	Per woonwijk hebben we oog voor meer differentiatie in de woningvoorraad. Mensen met een zorgvraag willen we meer spreiden over wijken en buurten voor een prettige balans tussen dragende en vragende bewoners. We stimuleren het ontstaan van bewonersnetwerken in de buurt die breder zijn samengesteld dan alleen gelijkgestemden.	C G C G Z G M W
Wederkerigheid: we stimuleren een goede balans tussen gebruiken en meehelpen	We stimuleren en ondersteunen bewoners om zich meer in te zetten voor elkaar en vrijwilligerswerk te doen. We spreken mensen aan op hun talenten en geven ruimte om activiteiten te organiseren die ze graag doen en waarmee ze anderen kunnen activeren.	W Z W Z C

4.3 Voldoende passend woningaanbod

Doelen	Afspraken	Betrokkenen
Toevoegen van nieuwe woningen	We zorgen voor een versnelling van de woningbouw. We kiezen bij voorkeur niet voor de grootste grondopbrengst maar kijken welke woningtypes specifiek toegevoegd moeten worden met het oog op de vergrijzing, huishoudensverdunding en de opvang van uitstroom uit intramurale zorg.	G C O G C O
Meer geclusterde woonvormen ontwikkelen	We voegen tot 2040 in Gooise Meren 1800 geclusterde woningen toe, deels in de bestaande voorraad en deels in nieuwbouw. Gemeentelijke grondposities worden bij voorkeur gereserveerd voor geclusterde woonvormen, ook als dat niet altijd de hoogste grondopbrengst oplevert.	C G G
Bestaande Woningvoorraad beter benutten	We onderzoeken de mogelijkheden om het splitsen van grote woningen vaker toe te staan. We onderzoeken welke wooncomplexen geschikt zijn om in te zetten als geclusterde woonvorm van ouderen, en maken gebruik van de rijkssubsidieregeling voor het toevoegen van gezamenlijke ruimten. We zetten de 25 procent maatwerkregeling uit de woonruimteverdeling bij voorkeur in voor het bevorderen van doorstroming van ouderen. We bekijken welke andere instrumenten de doorstroming onder ouderen kunnen bevorderen richting een nultredenwoning.	C G C G C G W C G W

Grotere diversiteit aan woonvormen	Nieuwe geclusterde woonvormen moeten diversiteit toevoegen aan het bestaande geclusterde woningaanbod: hofjeswoning, woonboerderijen, gemengde woonvormen, gespikkeld wonen, woningdelen en time out plekken. Per locatie/project streven we naar zoveel mogelijk menging en variatie in prijsklassen, waarbij de 1/3 sociaal een harde ondergrens is. De gemeente voert hierop meer regie en geeft waar mogelijk de corporaties voorrang.	C G O C G O
Flexibeler bouwen	Nieuwbouwwoningen zijn flexibel inzetbaar voor meerdere doelgroepen. Ze zijn bij voorkeur gelijkvloers en betaalbaar en hebben meestal minimaal twee slaapkamers.	C G O

4.4 Passende dienstverlening, zorg en begeleiding

Doelen	Afspraken	Betrokkenen
Inzet verbeteren op het uitwisselen van signalen en preventie om het zelforganiserend vermogen te vergroten	We zetten in op een wijkgerichte aanpak van vaak voorkomende problematiek en zorgvragen in de wijk. We maken (in de wijk afspraken over uitwisselen van signalen van zorg, overlast en huurachterstand. We trainen personeel in hun signaalfunctie. Bij casussen betrekken we maatschappelijke organisaties, burens & wijkcomités bij het vinden van een oplossing, indien de casus en de cliënt zich hiervoor lenen.	C G M Z C M W Z C M W Z C M W Z
Ondersteuningsvragen benaderen wij vanuit de visie op positieve gezondheid	Professionals werken vanuit de visie van Positieve Gezondheid, integraal en met aandacht voor achterliggende problemen en aandacht voor preventie.	G C W Z
Meer mogelijkheden voor zorg en ondersteuning thuis	Om mantelzorgers te ondersteunen zorgen we voor meer plekken voor tijdelijke opvang van mensen met een zorgvraag (respijtzorg). We maken afspraken over een soepele uitstroom vanuit beschermd wonen en de maatschappelijke opvang naar regulier wonen, bijvoorbeeld met driepartijencontracten. We onderzoeken met welke domotica-toepassingen we in meer woningen mensen langer thuis kunnen laten wonen.	G W Z C G Z W Z G C
Eén huishouden, één plan, één regiehouder	In geval van meerdere ondersteunings- of zorgvragen wijzen we één regiehouder aan, die de onderlinge afstemming van de plannen bewaakt.	Z W G

4.5 Samenwerking en verbinden

Doelen	Afspraken	Betrokkenen
--------	-----------	-------------

Meer horizontaal en verticaal samenwerken tussen alle partners op alle niveaus (organisatorisch en financieel)	Als partners werken we domeinoverstijgend in een cultuur van vertrouwen en waardering, waarbij het vanzelfsprekend is dat we elkaar opzoeken, met elkaar sparren en vragen stellen. We organiseren aanvullend op functionele contacten ook informele ontmoetingen met elkaar. In regionaal verband delen we onze kennis en expertise om samen te leren en innoveren. De gemeente vervult de rol van regisseur.	Allen G Z
Werken aan tempoversnelling, deregulering en faciliteren van markt- of burgerinitiatieven	Wij faciliteren burgerinitiatieven bij het ontplooiën van hun plannen, als deze plannen kunnen rekenen op draagvlak vanuit beoogde bewoners. Omdat de gemeente geen grond heeft dienen particuliere initiatieven op particuliere grond plaats te vinden. De grootste opgave ligt in het bestaande bebouwde gebied. We zorgen voor inclusieve wijken door transformatie en het toevoegen van voorzieningen.	G Allen
Verbetering samenwerking bijzondere doelgroepen	Indien kwetsbare personen als gevolg van de AVG-regels tussen wal en schip dreigen te geraken, zorgen we voor oplossingen zodat deze personen effectief geholpen worden. We verbinden ons aan de afspraken over huren onder voorwaarden door middel van het drie-partijen-contract.	G Z C W C Z G
Inwoners bewustmaken over keuzes en mogelijkheden in wonen, welzijn en zorg zodat zij zelf de regie nemen over hun woonsituatie	De gedachte van 'social consultancy' is leidend in ons handelen. we willen mensen aanmoedigen met advies, trainingen en coaching om actief en zelfstandig mee te doen in de samenleving en regie te nemen over hun leven. We zetten ons actief in bij het tegengaan en voorkomen van eenzaamheid.	Allen G Z C W
Bij de realisatie van bouwplannen betrekken wij de beoogde bewoners	We maken afspraken over de wijze waarop we wijkbewoners betrekken bij nieuwe bijzondere huisvestingsinitiatieven en hoe we draagvlak versterken. Hierbij maken wij waar mogelijk gebruik van bestaande structuren in de wijk. We willen jongeren nog beter betrekken bij ontwikkelingen.	G C O M G W C O

5 Speerpunten per thema

Partijen hebben de behoefte uitgesproken om in de bovenstaande afspraken meer focus aan te brengen op een beperkt aantal concrete acties waarmee ze met elkaar de komende paar jaar concreet aan de gang kunnen gaan. In de laatste bijeenkomst zijn voor de vier thema's enkele speerpunten benoemd die op korte termijn prioriteit hebben en gezamenlijk worden opgepakt.

5.1 Inclusieve wijken

In dit thema zijn twee focuspunten benoemd: "Bestaande wijken meer in balans" en "Bestaande ontmoetingsruimten beter benutten". Bij "Bestaande wijken meer in balans" gaat het om het inclusiever maken van de diverse wijken en kernen in de gemeente door te sturen op een stabielere mix van zelfredzamen en steunende inwoners. Op die manier kan de kwetsbaarheid van bepaalde wijken in relatie tot het langer zelfstandig wonen worden verminderd. Partijen streven er naar om in alle wijken en kernen voldoende woningaanbod te hebben voor de meer kwetsbare groepen om zodoende een optimale spreiding mogelijk te maken. Bij het toevoegen van woningen wordt gekeken naar het concept van bereikbaarheidscirkels: rond bestaande voorzieningen worden met cirkels woonservicezones gedefinieerd.

Actiepunten

1. Partijen onderzoeken de kansen voor woonservicezones op basis van bereikbaarheidscirkels rond voorzieningen (winkels, gezondheidscentra, welzijnssteunpunten). Binnen de woonservicecirkels worden locaties bij voorrang gereserveerd voor bouwprojecten die bijdragen aan de woonzorgopgave.
2. Partijen verkennen waar er in wijken met hoofdzakelijk koopwoningen ruimte kan worden gevonden voor het toevoegen van sociale huurwoningen, om de wijken meer inclusief te maken. We zoeken naar een balans tussen bewoners die zorg dragen en zorg vragen.
3. Partijen \verkennen of een uitruil van woningbezit tussen de woningcorporaties kan bijdragen aan een betere balans in wijken.
4. Partijen \bevorderen de veiligheid van scootmobielen stallingen bij woon(zorg)complexen zodat bewoners langer en veilig kunnen meedoen.

Het tweede focuspunt is: "Bestaande ontmoetingsruimten beter benutten". Er zijn in de gemeenten diverse ontmoetingsruimten aanwezig. Soms gaat het om ontmoetingsruimten in panden van woningcorporaties, soms om ruimten in panden van zorginstellingen. Het beeld is dat deze ontmoetingsruimten niet altijd optimaal worden benut, zowel niet kwantitatief (het aantal uren in de week) als kwalitatief (breedheid in het soort activiteiten dat er plaatsvindt). Partijen gaan daarom het gebruik van bestaande ruimten verbeteren. Het einddoel is daarbij zowel een intensiever gebruik als een ánder gebruik (meer dan alleen koffie drinken), waardoor de ruimten tevens voor een bredere groep mensen interessanter wordt.

Actiepunten:

1. Partijen inventariseren welke ontmoetingsruimten er aanwezig zijn in de gemeente. Eigenaren van bestaande ontmoetingsruimten brengen in kaart of de ontsluiting van de ruimten voldoende 'open' is om ook mensen uit de buurt te kunnen ontvangen.

2. Partijen onderzoeken of het in navolging van andere gemeenten ook in Gooise Meren mogelijk is om enkele woningen te verhuren aan jongeren op basis van wederkerigheidsafspraken (dat zij korting krijgen op de huur in ruil voor uren inzet in de ontmoetingsruimten), en onderzoeken of de huisvestingsverordening daarvoor moet worden aangepast.

5.2 Voldoende passend woningaanbod

Tot 2040 moeten in Gooise Meren ongeveer 1.800 geclusterde woningen worden toegevoegd en ca. 300 intensieve 24-uursplekken. Deze opgave is dermate groot (ruim 100 woningen per jaar) dat dit alleen gerealiseerd kan worden door het maken van heldere keuzes in het ruimtelijk domein. Partijen kiezen voor het grootste maatschappelijke rendement en niet voor de hoogste opbrengst. De prijsstelling van gemeentelijke gronden is geregeld in een grondprijnsbrief.

Actiepunten:

1. Partijen kiezen voor meer hoogte en een hogere dichtheid, om op die manier de schaarse beschikbare grond optimaal te benutten. Zij bouwen bij voorkeur gestapelde woningbouw.
2. De gemeente onderzoekt de verdere flexibilisering van de parkeernormen voor verschillende doelgroepen.
3. De gemeente kijkt of het instrument Wet Voorkeursrecht Gemeenten (WVG) beter kan worden benut.
4. Partijen bevorderen de bewustwording onder oudere eigenaar-bewoners met een stimulerings- en bewustwordingsprogramma voor het levensloopbestendig maken van de huidige woning of het stimuleren van verhuizing naar een geschikte woning.
1. Partijen versterken de samenwerking bij collectieve woningaanpassingen vanuit de Wmo.
2. Partijen onderzoeken de mogelijkheden voor geclusterd en “gespikkeld” wonen.

5.3 Passende dienstverlening, zorg en begeleiding

Voor dit thema zijn er al veel vormen van onderlinge samenwerking. Partijen zijn over de wijze waarop die samenwerking verloopt in grote lijnen tevreden. Er zijn drie speerpunten aangewezen waarop partijen extra willen inzetten.

1. Partijen versterken vroegsignalering: het vroegtijdig uitwisselen van signalen over zorg, overlast en betalingsproblemen.
2. Partijen bieden van mantelzorgondersteuning op basis van het gemeentelijke ‘actieplan Mantelzorg’.
3. Partijen bieden begeleiding na uitstroom vanuit het Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang voor een duurzame en stabiele woonsituatie.

5.4 Samenwerken en verbinden

Partijen willen het domeinoverstijgend samenwerken verder ontwikkelen. Als mogelijke actiepunten worden genoemd:

1. Partijen onderzoeken de samenwerking bij piketdiensten van zorg, wonen en welzijn.

2. Partijen bekijken hoe zij respijtzorg over de domeinen heen vorm kunnen geven;
3. Partijen kijken naar kansen om de financiering voor verschillende aspecten van wonen, zorg en welzijn te bundelen.
4. Partijen spreken de intentie uit om handelend door te pakken in situaties waarin kwetsbare personen als gevolg van AVG-regels niet optimaal geholpen dreigen te worden. Als voorbeeld wordt genoemd de wijze waarop in buurgemeente Hilversum het Overleg Verwarde Personen wordt vormgegeven als 'overleg zonder aantekeningen'.

6 Vervolg

Dit verslag dient als vertrekpunt voor de op te stellen Woonzorgvisie van gemeente Gooise Meren. Daarnaast krijgen de afspraken een plek in de in 2024 op te stellen prestatieafspraken met woningcorporaties, waarin wonen en zorg één van de thema's is.